

PAPEŽ FRANTIŠEK

Církev musí stejně jako v prvních dobách hlásat evangelium všem národům

13. listopadu 2024, 10:29

Draží bratři a sestry, dobrý den!

Mezi různými prostředky, jimiž Duch svatý uskutečňuje své dílo posvěcení v církvi – jako jsou Boží slovo, svátosti, modlitba -, je jeden zvláštní, a tím je mariánská zbožnost. V katolické tradici existuje toto heslo, toto rčení: „Ad Iesum per Mariam“, tedy „k Ježíši skrze Marii“. Panna Maria nám pomáhá vidět Ježíše. Ona nám vždycky otevírá dveře! Panna Maria je matka, která nás vede za ruku k Ježíši. Panna Maria nikdy neukazuje na sebe, Panna Maria ukazuje na Ježíše. A to je mariánská zbožnost: k Ježíši skrze ruce Panny Marie.

Svatý Pavel definuje křesťanské společenství jako „Kristův list, který skládáme my, napsaný ne inkoustem, ale Duchem živého Boha, ne na kamenných deskách, ale na deskách lidských srdcí“ (2 Kor 3,3). Maria jako první učednice a postava církve je také dopisem napsaným Duchem živého Boha. Právě proto ji mohou „znát a číst všichni lidé“ (2 Kor 3,2), dokonce i ti, kdo neumějí číst teologické knihy, ti „maličcí“, o nichž Ježíš říká, že se jim zjevují tajemství království, skrytá před moudrymi (srov. Mt 11,25).

Svým „ano“ - když Maria souhlasí a říká andělovi: „ano, ať se stane vůle Páně“ a přijímá, že bude Ježíšovou matkou -, jako by Maria říkala Bohu: „Tady jsem, jsem tabulka na psaní: ať píšák píše, ať se mnou učiní, co chce Pán všech věcí“[1]. V té době lidé psali na voskové tabulky; dnes bychom řekli, že Maria se nabízí jako čistý list, na který může Hospodin napsat, co chce. Mariino „ano“ andělovi - napsal jeden známý exegeta - představuje „vrchol veškerého náboženského chování před Bohem, neboť vyjadřuje nejvyšším způsobem pasivní dispozici spojenou s aktivní připraveností, nejhlubší prázdnotu, která doprovází největší plnost“[2].

Zde tedy vidíme, jak je Matka Boží nástrojem Ducha svatého v jeho díle posvěcení. Uprostřed nekonečného množství slov, která se říkají a píšou o Bohu, církvi a svátosti (a která jen málokdo, pokud vůbec někdo, dokáže přečíst a pochopit v plném rozsahu), navrhuje jen dvě slova, která může každý, i ten nejprostší, vyslovit při jakékoli příležitosti: „Zde jsem“ a „staň se“. Maria je ta, která Bohu řekla „ano“, a svým příkladem a přímluvou nás vybízí, abychom mu i my řekli své „ano“, kdykoli stojíme před úkolem, který je třeba vykonat, nebo před zkouškou, kterou je třeba překonat.

Ve všech dobách svých dějin, ale zvláště v této chvíli, se církev nachází v situaci, v jaké bylo křesťanské společenství po Ježíšově nanebevstoupení. Má hlásat evangelium všem národům, ale čeká na „moc shůry“, aby tak mohla činit. A

nezapomínejme, že v té době, jak čteme ve Skutcích apoštolů, byli učedníci shromážděni kolem „Marie, matky Ježíšovy“ (Sk 1,14).

Je pravda, že spolu s ní byly ve večeradle i další ženy, ale její přítomnost je mezi všemi jiná a jedinečná. Mezi ní a Duchem svatým existuje jedinečné a navěky nezničitelné pouto, kterým je samotná osoba Krista, „počatého z Ducha svatého a narozeného z Panny Marie“, jak říkáme ve Vyznání víry. Evangelista Lukáš záměrně zdůrazňuje shodu mezi sestoupením Ducha svatého na Marii při zvěstování a jeho sestoupením na učedníky o Letnicích, přičemž v obou případech používá některé shodné výrazy.

Svatý František z Assisi v jedné ze svých modliteb zdraví Pannu Marii jako „dceru a služebnici nejvyššího Krále nebeského Otce, matku nejsvětějšího Pána Ježíše Krista, nevěstu Ducha svatého“[3]. Dcera Otce, matka Syna, nevěsta Ducha svatého! Jednoduššími slovy by nebylo možné znázornit Mariin jedinečný vztah k Trojici.

Jako všechny obrazy, ani tento o „nevěště Ducha Svatého“ bychom neměli absolutizovat, ale chápat ho pro množství pravdy, kterou obsahuje, a to je pravda velmi krásná. Ona je nevěstou, ale ještě předtím je učednicí Ducha svatého. Nevěsta a učednice. Učme se od ní být poslušní vnuknutím Ducha, zvláště když nám navrhuje „rychle vstát“ a jít pomoci někomu v nouzi, jak to udělala hned poté, co ji anděl opustil (srov. Lk 1,39). Děkuji!

[1] Srov. origenes, *Komentář k Lukášovu evangeliu, phramm. 18* (GCS 49, s. 227).

[2] H. Schürmann, *Das Lukasevangelium, Freiburg in Br. 1968: překlad ital. Brescia 1983, s. 154.*

[3] *Fonti Francescane, Assisi 1986, č. 281.* [4]